

overigens voldoende bewijzen, hoe gering vaak de samenwerking is, tot groot nadeel van den patiënt.

Een man met een breuk van een middelhandsbeen door een bedrijfsongeval, enige weken door mij behandeld met spalkverband, blijft opeens weg. Bij informatie blijkt hij door een controleerend geneesheer van de R. V. B. te zijn opgeroepen en verder uren buiten zijn woonplaats mechanotherapeutisch te worden behandeld. Waarom, hoe, door wien gaat mij blijkbaar niet aan.

Een graadje erger. Een timmerman breekt zijn rechter opperarmbeen en wordt door mij met een soort triangel volgens MIDDENDORPF behandeld. Herhaalde contrôle levert mij het bewijs, dat repositie en fixatie goed zijn. Zonder mijn medeweten moet hij, om bij den controleerenden geneesheer te komen, een reis per trein gaan maken; zijn verband wordt losgemaakt, een Röntgenfoto genomen of misschien doorlicht en het blijkt, o wonder!, dat de stand der breukstukken niet goed is, waarop de patiënt aanzegging krijgt, zich elders onder chirurgische behandeling te gaan stellen. Gelukkig weet ik zulks te voorkomen, want kort daarop komt van de R. V. B. de bekende gele brief, inhoudende dat het ongeval niet valt onder de Ongevallenwet. Acht weken na zijn ongeval nam de man den hamer alweer ter hand. Reis-, doorlichting en chirurgische hulp bleken dus achteraf overbodig. Overleg tusschen den geneesheer van de Bank en mij had den patiënt veel moeite en pijn bespaard.

Een gynaecoloog zendt mij een vrouw terug met de mededeeling, dat hij een kleine eierstokcyste had verwijderd. Welke narcose de vrouw had gehad, hoe zij die had verdragen, behoefde ik niet te weten; ook niet, dat en passant beide eierstokken waren verwijderd, zoodat ik en patiënte eenige maanden later niet wisten, of haar klachten berustten op een nieuwe zwangerschap of op een kunstmatig climacterium.

Herhaaldelijk gebeurt het mij, dat ik patiënten naar elders verwijs voor specialistische hulp bij de diagnose en ik hen na eenige weken geopereerd of op andere wijze behandeld terugzie, zonder dat ik daarvan iets hoorde. Ja, vaak brengen zij nog heele voorraden geneesmiddelen mee uit een apotheek in de woonplaats van den specialist, zonder dat ik weet, wat zij gebruiken. Waarom ik de betreffende recepten niet in mijn eigen apotheek mag bereiden, is mij nooit duidelijk geworden. Evenmin, waarom ik niet mag weten, op welke wijze men tot een diagnose kwam en tot welke, en waarom men meende te moeten ingrijpen.

Weer andere malen komen patiënten bij mij klagen, omdat ik hen naar een specialist verwees, die hen meermalen terugbestelt en hen zodoende op te groote onkosten jaagt voor reis en behandeling. Het gebrek aan overleg tusschen specialist en huisarts wreekt zich in de beurs van den minvermogenden patiënt.

Persoonlijk beijver ik mij, om aan te raadplegen collegae zoo uitvoerig mogelijk alles mede te deelen, wat ik van mijn patiënt weet. De leemte, waarop ik hier wijs, is dus vaak de schuld van de specialisten en ambtenaren. Moge dit stukje dan ook er toe bijdragen, dat aan den huisarts eveneens de meest uitvoerige inlichtingen worden gegeven en in alle niet spoedeisende gevallen overleg wordt gepleegd. Allereerst in het belang van den zieke, maar ook in het belang van zijn huisarts, die menigmaal zeer veel kan leeren uit die mededeelingen, betreffende de onderhavige en volgende ziekten.

Rucphen, Augustus 1919.

H. KOCH.

KWAKZALVERIJ MET GEHOORTOESTELLEN.

Het komt mij niet overbodig voor, dat ook in geneeskundige kringen de aandacht wordt gevestigd op den zwendel in gehoortoestellen, die tegenwoordig weer op groote schaal wordt gevoerd, en waarvoor onze beste bladen hun advertentiekolommen wijd open stellen.

Ik heb thans voornamelijk op het oog „PLOBNER's *verbesserte Hörtrommel*”, een gummibuisje van ongeveer 1 cM lengte, waarin zich als dwarsplaatje een stukje mica van eenige millimeters bevindt. De eenige verdienste van dit waardelooze, maar

toch lang niet goedkoope prulletje is, dat het onzichtbaar kan worden gedragen, en dit juist beantwoordt aan een zielewensch van vele dooven. Ik vrees, dat de niet rustende reclame velen, die door een verminderend gehoor in functie of beroep worden bedreigd, zal doen grijpen naar dit zoogenaamde hulpmiddel, om . . . bedrogen uit te komen en bovendien den kwakzalver materiaal te hebben verschaft om nieuwe slachtoffers te maken.

In verband met deze zoo welig tierende kwakzalverij lijkt het mij niet ondienstig, de aandacht te vestigen op een inrichting, die de meest doeltreffende bestrijding er van kon zijn, wanneer zij de noodige bekendheid bezat: het *Centraal Magazijn van gehoortoestellen* te Soest. Deze inrichting, tot stand gebracht door de Vereeniging tot bevordering der belangen van slechthoorenden, verstrekt kosteloos alle mogelijke voorlichting in zake gehoortoestellen. Men vindt er een honderdtal mechanische, electriche en ook kwakzalvers toestellen. Ieder, die aanvechting voelt om bij dat voortdurend aangeprezen onzichtbare tuig baat te zoeken, hij wende zich vooraf tot het Magazijn te Soest, waar mej. TINE MARCUS gaarne alle mogelijke inlichtingen verstrekt. Is het noodig, dan krijgt men het gekozen instrument mee naar huis, om het in eigen omgeving rustig te kunnen beproeven. Betere gelegenheid om waarde en onwaarde te leeren kennen, is er niet. Ook PLOBNER's heilapparaat is er voorhanden.

Alle toestellen van het magazijn zijn door collega ZWAARDEMAKER op toonhoogte en toonsterkte gemeten. Ook heeft hij voor den geïllustreerden catalogus een verklarende inleiding geschreven.

Amsterdam, Augustus 1919.

H. BURGER.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

LONDEN. — Oogheeskundige keuring en spoorwegstaking. De staking bij de North-Eastern Railway Company vond haar oorzaak in de bezwaren der machinisten en stokers tegen het keuringsreglement voor de oogen, dat de maatschappij had ingevoerd. De staking heeft de nijverheid aan de Noord-Oostkust tijdelijk verlamd, alle voedselprijzen doen stijgen en het verkeer beperkt tot hen, die konden vliegen of auto's konden huren. De voorzitter van den Board of Trade heeft thans beloofd, een keuringsreglement voor het geheele land te zullen invoeren, iets wat volgens *the Lancet* veel vroeger had moeten gebeuren.

CAIRO. — De geneeskundige school. De geneeskundige school te Caïro, die reeds door de artsen van NAPOLEON's leger is gesticht, bezit thans een ziekenhuis met 600 bedden, dat in het geheel niet meer aan de eischen des tijds beantwoordt en biedt slechts ruimte voor 50 leerlingen, terwijl zich jaarlijks 150 aanbieden. De Engelsche regeering wenscht hierin verbetering te brengen. In *The Lancet* staan oproepingen voor nieuwe hoogleeraren met een gezamenlijk traktement van ruim 10000 pd. st. De hoogleeraar in de chirurgie zal zich geheel aan zijn ambt moeten wijden.

CHICAGO. — Aangifte van geslachtsziekten met sparing van het beroepsgeheim. Op scherpzinnige wijze heeft men te Chicago de aangifte van gevallen van geslachtsziekten weten in te voeren, zonder dat daarbij het beroepsgeheim wordt geschonden. De dokter geeft aan den gezondheidsdienst zijn patiënten op onder een letter. De dienst geeft elk hunner een nummer en zendt onder dat nummer den dokter een bundel voorlichtende geschriftjes toe, die hij aan den betrokken patiënt moet overhandigen. Gaat de lijder naar een anderen dokter, dan moet hij hem zijn nummer mededeelen. In één der blaadjes, die hij krijgt, staat te lezen, dat hij de behandeling moet voortzetten, totdat hij genezen is verklaard, en alle voorzorgen moet